

ΕΥΡΩΠΗ

Μέ αξίωσε ο Θεός και ξησα, ἔστω ὡς μικρό παιδί, τό μοναδικό γεγονός τῆς ἔνταξης τῆς χώρας μας στήν τότε Εὐρωπαϊκή Οἰκονομική Κοινότητα (Ε.Ο. Κ.). Θυμᾶμαι νά παρακολουθῶ στήν τηλεόραση, μαζί μέ ὄλην τήν οικογένεια, τήν ἱστορική ὑπογραφή τῆς συνθήκης ἔνταξίς μας στό Ζάμπειο Μέγαρο ἀπό τόν τότε Πρωθυπουργό Κωνσταντίνο Καραμανλῆ στίς 28 Μαΐου 1979. Τό ἀμέσως ἐπόμενο πού θυμᾶμαι εἶναι σκληρές ἀντιδράσεις ἀπό τά κόμματα τῆς Ἀντιπολίτευσης. Πρὶν βιαστεῖ κάποιος νά βγάλει μηδενιστικά συμπεράσματα ὅτι πάντα γίνονται τά ἴδια, θέλω νά τονίσω τό γεγονός ὅτι τότε ἡ πολιτική εἶχε ἄλλο ἥθος καί ὁ πολιτικός λόγος σαφῶς ἀνώτερη ποιότητα καί οὐσιαστικό βάθος σέ σχέση μέ τά σημερινά. Ὑπῆρχε ἀντιπαράθεση ἐπιχειρημάτων, ὑπῆρχε μεθοδολογία παρουσίας θέσεων καί ἰσχυρισμῶν, καθῶς καί σαφῆς ἰδεολογικός προσανατολισμός, ὁ ὁποῖος ἀποτελοῦσε τί λυδία λίθο στήν πολιτική κι ὄχι μικροκομματική ἀντιπαλότητα. Γι' αὐτό καί ὄλοι τότε θεωροῦσαν αὐτονόητη τήν ἐνασχόλησί τους μέ τήν πολιτική, τί συμμετοχή σέ πολιτικές ἐκδηλώσεις, τί διατύπωση ἀπόψεων καί θέσεων, τήν οὐσιαστική κριτική τῶν θέσεων τῶν ἀντιπαρατιθέμενων ἢ καί τήν ἀναγνώριση τῶν σημείων στά ὁποῖα συνέπιπταν. Ἔσαν τά πρῶτα χρόνια μετά τί δικτατορία, κατά τά ὁποῖα κυριαρχοῦσε ἕνας ἀδιανόητος ρομαντισμός στή θέαση τῆς πολιτικῆς καί τῆς καθημερινότητος. Τό κυριότερο πού θυμᾶμαι ἀπό τίς συζητήσεις τῶν μεγάλων τότε, ἦταν ἡ βεβαιότητα πῶς ἡ ἔνταξί μας στήν Ε.Ο.Κ. διασφάλιζε τί δημοκρατία στή χώρα καί ἀποτελοῦσε τήν ἐγγύηση ὅτι δέν θά ἐκδηλωθεῖ ἕνα νέο πραξικόπημα. Ἐπίσης, θεωροῦνταν ὁμολογία ἐκ μέρους τῆς Ε.Ο.Κ. ὅτι τό δημοκρατικό μας πολίτευμα εἶχε ἐδραιωθεῖ καί ἦταν ὑψηλοῦ ἐπιπέδου. Τό ἀμέσως ἐπόμενο πού θυμᾶμαι νά συζητοῦν οἱ μεγάλοι σέ σχέση μέ τίς συνέπειες τῆς ἔνταξίς μας στήν Ε.Ο.Κ. ἦταν γιά τά πορτοκάλια... Τό τί ἔβγαυε ἀπό αὐτή τί συζήτηση καί πόσο πραγματική ἢ οὐτοπική ἦταν, τό διαπίστωσα στά ἐπόμενα χρόνια, ὅταν τά δύο τότε κρατικά κανάλια (ἀρχικά Ε.Ρ.Τ καί Ὑ.Ε.Ν.Ε.Δ., μετά Ε.Ρ.Τ. 1 καί Ε.Ρ.Τ. 2), ἔδειχναν συχνά-πυκνά τόνους πορτοκαλιῶν νά θάβονται στίς χωματερές...

Θυμᾶμαι ὅμως καί κάτι ἄλλο, πού μοῦ εἶχε κάνει εἰδική ἐντύπωση. Λίγες μέρες μετά τήν 1η Ἰανουαρίου 1981, ἡμερομηνία ἐπίσημης ἔνταξίς μας στήν Ε.Ο.Κ.,

διάβαζα σέ μιά πνευματικῆς προοπτικῆς ἐπιφυλλίδα ὅτι ἡ πιό διάσημη γαλλική ἐφημερίδα ὑποδέχθηκε τήν ἔνταξη τῆς χώρας μας μέ τόν ἐξῆς τίτλο: «Καλωσορίζουμε τή χώρα τῆς ἀρχαιοελληνικῆς φιλοσοφίας καί τῆς βυζαντινῆς φιλοκαλίας!» Ἀργότερα διάβασα τήν προσφώνηση τοῦ Γερμανοῦ Ἀντικαγκελαρίου Λούντβιχ Ἑρχαρτ κατά τήν ὑπογραφή τῆς Συνθήκης Σύνδεσης Ε.Ο.Κ.-Ἑλλάδας στίς 9 Ἰουλίου 1961, ὅταν ξεκινούσε ἡ προσπάθεια ἔνταξίς μας, ἡ ὁποία διεκόπη στά χρόνια τῆς δικτατορίας καί ἐπανεκκίνησε μέ τή Μεταπολίτευση. Εἶχε πεῖ τότε ὁ Ἑρχαρτ: «Βλέπομεν τήν χώραν σας ὡς τὸ λίκνον τοῦ εὐρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ. Πῶς θὰ ἦτο δυνατόν νά συλλάβωμεν μίαν εὐρωπαϊκὴν κοινότητα ἄνευ τῆς Ἑλλάδος;». Ἄρα, μᾶλλον δέν μᾶς ἤθελαν γιά τὰ πορτοκάλια μας στὴν Εὐρώπη...

Γιατί θέλαμε ἐμεῖς τήν Εὐρώπη; Ἡ καλύτερα, ποιός λόγος κυριάρχησε ὡς ὁ ἰσχυρός γιά τόν δικό μας εὐρωπαϊκό προσανατολισμό; Βεβαίως, ὁ λόγος ἦταν διαφορετικός κατά περιόδους καί κατά τήν ὠριμότητα τῶν γενεῶν. Τελικά, ἰδίως ἀπό τὰ μέσα τῆς δεκαετίας τοῦ ἔ80 καί μετά, μᾶλλον μοναδικό πρόταγμα ἦταν ἡ προσδοκία οἰκονομικῶν ἀπολαβῶν. Κυριαρχηθήκαμε ἀπό προφανῆ ἀπληστία καί πορευθήκαμε μέ πλεονεκτικὴ ἀπαίτηση νομίζοντας ὅτι μᾶς χρωστᾶνε κιόλας! Πολλά μποροῦν νά γραφοῦν, ὄχι γιά τὰ ὅσα εἰπώθηκαν ἐκ μέρους μας, ἀλλά γιά τὰ ὅσα ἐγιναν... Μία μόνον παρατήρηση. Δέν θὰ πάψει ποτέ νά μέ πληγώνει ὡς Ὁρθόδοξο Κληρικό, τὸ γεγονός ὅτι ἡ πατρίδα μου, ἡ Ὁρθόδοξη Ἑλλάδα, ἡ μόνη γιά πολλά χρόνια Ὁρθόδοξη χώρα στά πλαίσια τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἑνώσεως, ἀναδείχθηκε στά χρόνια τῆς οἰκονομικῆς κρίσης, μέ ἀκριβῆ στατιστικὰ στοιχεῖα καί μέ πηχιαίους τίτλους εὐρωπαϊκῶν ἐφημερίδων ὡς ἡ «πρωταθλήτρια τῆς διαφθορᾶς»... Ἡ χώρα τῆς ἀρχαιοελληνικῆς φιλοσοφίας καί τῆς βυζαντινῆς φιλοκαλίας... Ἄν θυμᾶται πιά τί εἶναι αὐτά...

Ἡ συνθήκη τοῦ Μάαστριχτ, ἡ συνθήκη τῆς Λισσαβώνας, ἡ μετατροπὴ τῆς Ε.Ο.Κ. σέ Εὐρωπαϊκὴ Ἑνωσι, οἱ συνεχεῖς διευρύνσεις μέ τή συμπεριληψη νέων κρατῶν-μελῶν, τὸ κοινὸ εὐρωπαϊκὸ νόμισμα, ἡ ἐνίσχυση τῶν ἀρμοδιοτήτων τοῦ Εὐρωκοινοβουλίου, ἡ Εὐρωπαϊκὴ Εἰσαγγελία, τὰ προγράμματα Erasmus, καθὼς καί πολλά ἄλλα πού δέν μποροῦν νά ἀναφερθοῦν ἐξαντλητικά σέ ἓνα εἰσαγωγικὸ σημείωμα περιορισμένης ἔκτασης, ἀποτελοῦν πολλά ἀπὸ τὰ θετικὰ τῆς Εὐρώπης τοῦ σήμερα, τὰ ὁποῖα σημασιοδοτοῦν τήν ἐνότητα τῆς εὐρωπαϊκῆς μας οἰκογένειας, χωρὶς νά ὁμογενοποιοῦν παραδόσεις καί πολιτισμούς. Τὸ πρόβλημα ὅμως, εἶναι ἄλλοῦ, ὑφίσταται, διαφαίνεται καί γιγαντώνεται! Δεδομένα παρακμιακὰ χαρακτηριστικὰ ἐξουσιαστικῆς νοοτροπίας καί

περιφρόνησης τῶν θεσμῶν, ὅπως ἡ ἐκτεταμένη διαφθορά, ἡ ἐλιτίστικη νοοτροπία, οἱ ἀποκλειστικότητες καί οἱ ἀποκλεισμοί, ἡ ἔλλειψη πίστεως στό κοινό εὐρωπαϊκό ὄραμα τῶν ἰδρυτῶν τῆς ἐνωμένης Εὐρώπης, ἡ ἀκατάσχετη συνομοσιολογία, ἡ ἐλλειμματική παιδεία, ἡ ἀδιαλλαξία καί ἡ ἔλλειψη ἠθικῆς, ἡ καλύτερα περιοδικές ἀποκλίσεις στήν πολλαπλῶς ἐπικίνδυνη woke ἀτζέντα, συνθέτουν ἕνα εὐρωπαϊκό γίγνεσθαι πού δέν ξέρομε ἂν θέλει νά ὑπάρχει αὐριο... Ἡ Εὐρώπη, παρὰ τίς ὅποιες δυνατότητές της, αὐτοκτονεῖ γιατί στερεῖται πνευματικῆς πυξίδας. Κάνει ἀπέλπιδες προσπάθειες νά βρεῖ δρόμο στά σκοτάδια, καθῶς δείχνει νά ἀρνεῖται τό Φῶς! Πληγώνει καί πληγώνεται ἀρνούμενη νά διδαχθεῖ ἀπό τήν ἱστορία της καί νά στηριχθεῖ στους παραδοσιακούς της πυλώνες, τόν Χριστιανισμό, τήν Ἑλληνική Φιλοσοφία, τόν Νόμο πού στηρίζεται στήν Ἠθική...

Στό παρόν τεύχος, ὅπως καί σέ κάθε τεύχος, προσπαθοῦμε νά ψηλαφήσουμε τό πρόβλημα, νά προβάσουμε ἀπόψεις, ἀκόμη καί ἀντιπαρατιθέμενες, νά προτείνουμε λύσεις, νά δώσουμε βῆμα στους εἰδικούς, τούς ἐπαίοντες, τούς ἔμπειρους, χωρίς ἀπαραίτητα οἱ ιδιότητες αὐτές νά ταυτίζονται στό ἴδιο πρόσωπο. Τό ἔχουμε ξαναπεί καί θά τό λέμε διαρκῶς. Δέν ποδηγετοῦμε, δέν χειραγωγοῦμε, δέν καθοδηγοῦμε. Προσπαθοῦμε νά διαλεχθοῦμε καί νά φωτίσουμε δρόμους στήν ἐποχή μας, ὥστε νά βροῦμε ὅλοι μαζί τήν Ὀδό, τόν Χριστό μας. Γ' αὐτό καί δέν καταλήγομε σέ συμπεράσματα, ἀλλά παρακαλοῦμε γιά διαρκῆ ἀναζήτηση, διατυπώνοντας ἴσως προτάσεις, χωρίς τήν ψευδαίσθηση ὅτι τά ξέρομε ἢ τά μποροῦμε ὅλα!

Πάντοτε κλείνομε τό εἰσαγωγικό μας σημείωμα μέ τίς αὐτονόητες εὐχαριστίες πρὸς τούς συντελεστές τοῦ κάθε τεύχους. Γιά τό παρόν τεύχος ὅμως, ἄς μᾶς ἐπιτραπεί νά ἐκφράσουμε εὐχαριστίες πρὸς τούς συντελεστές τοῦ τεύχους, ἰδίως τούς Πολυσέβαστους Ἀρχιερεῖς τοῦ Οἰκουμενικοῦ μας Πατριαρχείου, οἱ ὅποιοι διαπομοαίνουν Μητροπόλεις στήν Εὐρώπη, καί ὄχι μόνο γιά τή συμβολή τους στήν περιοδική προσπάθειά μας, ἀλλά γι' αὐτό πού εἶναι καί πού προσφέρουν. Μιά μαρτυρία Πίστεως σέ μιά Εὐρώπη πού δείχνει νά στρέφει τήν πλάτη της στόν Χριστό, λαμπάδες ἀναμμένες πού ἐπιμένουν νά διαλύουν σκότη καί νά ἀντιμάχονται τόν ποικιλότροπο σύγχρονο σκοταδισμό, Ποιμένες ἐνσυνείδητοι πού ἐργάζονται θυσιαστικά στόν ἀμπελῶνα τοῦ Κυρίου, χωρίς βοήθεια πολλές φορές ἀπό τήν Ὀρθόδοξη Ἑλλάδα, ἀντίθετα ὑποχρεούμενοι συχνά-πυκνά νά πίνουν πικρά ποτήρια ἀμφισβήτησης καί ὑποσκελισμοῦ ἀπό «ἐπαγγελματίες Ὀρθοδόξους» διαφόρων λοῦμπεν καί κατευ-

θινόμενων ιστολογίων, πού μόνο τή διάσπαση τῆς Ὁρθοδοξίας ἐπιδιώκουν καί τή διχόνοια διαρκῶς καλλιεργοῦν. Σέ αὐτούς λοιπόν, τούς Ἁγίους Ἀρχιερεῖς πού δέχτηκαν νά μοιραστοῦν τήν ἐμπειρία τους μαζί μας, καταθέτουμε τόν σεβασμό μας καί τήν εὐγνωμοσύνη μας, διαβεβαιώνοντάς τους συνάμα ὅτι κατέχουν μόνιμη θέση στίς προσευχές μας καί τήν Ἁγία Προσκομιδί. Εὐγνώμονες εὐχαριστίες καί πρὸς ὅλους τούς συνεργάτες μας, περιοδικούς ἢ πιά μόνιμους, καθώς καί σέ ὅλους ἐσᾶς, τούς ἀγαπητούς μας ἀναγνώστες, πού ἀφιερώνετε χρόνο κι ἀποδεκνύετε τό ἐνδιαφέρον σας γιά τό περιοδικό μας. Καλή ἀνάγωση.

† Ὁ Λαρίσης καί Τυρνάβου Ἱερώνυμος